

SSV
þróun og ráðgjöf

Háskólinn
á Akureyri

HEKLAN

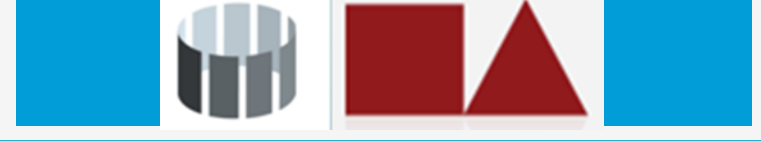
SASS

Íbúakönnun á Íslandi: A-Hún

Kynningarfundur
19. september 2018

Vífill Karlsson, Hagfræðingur Ph.D.
Ráðgjafi SSV og dósent HA

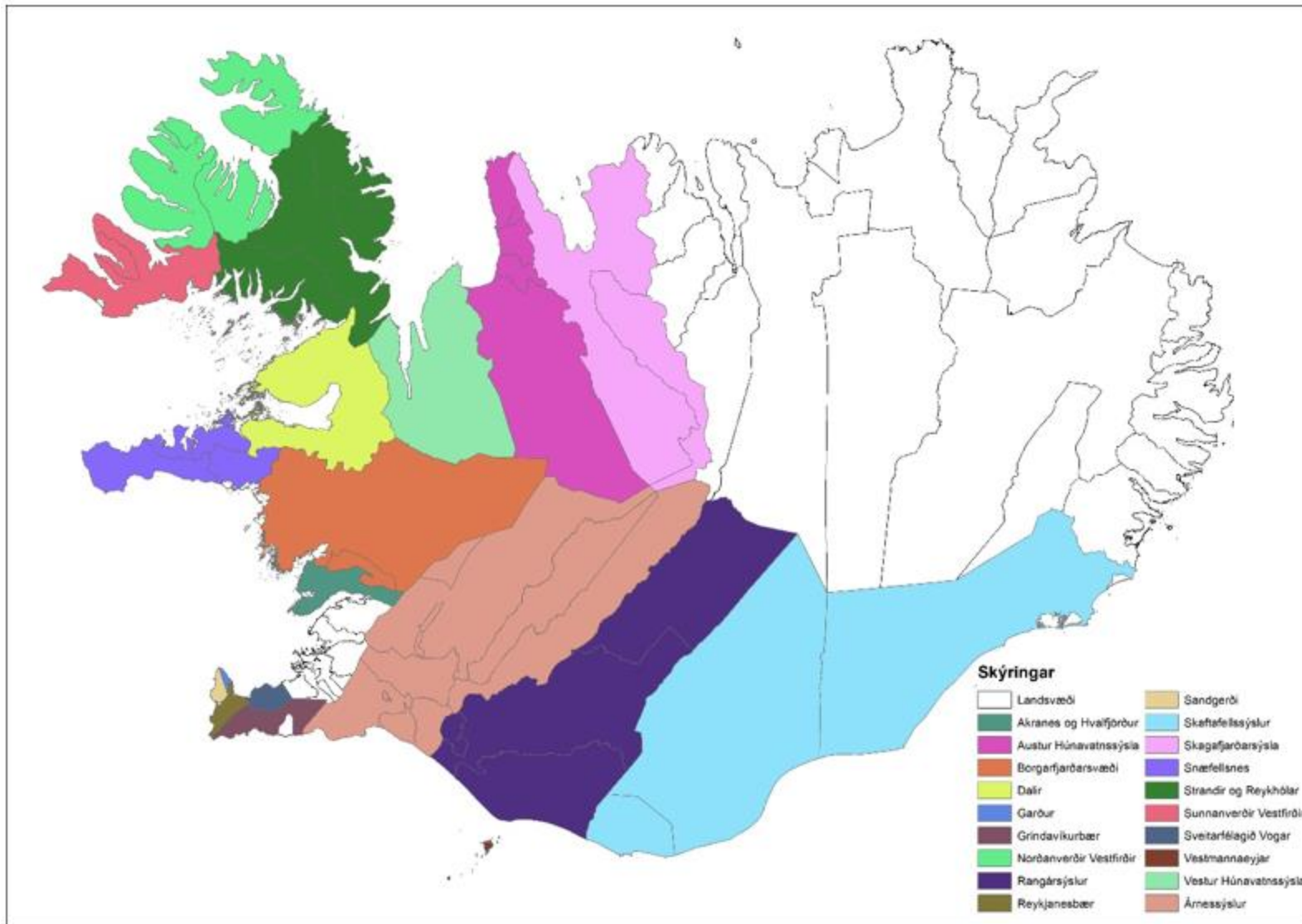
Um verkefnið

- Skoðanakönnun
- Kanna hug íbúanna til búsetuskilyrða þar, aðstæður á vinnumarkaði ásamt afstöðu þeirra í nokkrum mikilvægum atriðum eins og hamingju þeirra og hvort þeir eru á förum frá landshlutanum svo það helsta sé tilgreint.

Framkvæmd

1. Vífill Karlsson, Ph.D. í hagfræði hjá Samtökum sveitarfélaga á Vesturlandi hafði yfirumsjón með skipulagi og framkvæmd könnunarinnar, ásamt því að vinna úr niðurstöðum.
2. Rannsóknamiðstöð Háskólans á Akureyri framkvæmdi söfnun netfanga og mat stærð úrtaks.
3. Könnunin fór fram í október 2017 og 2016.
4. Send út á þremur tungumálum: Íslensku, Ensku og Pólsku.
5. Túlkun á niðurstöðum og framsetning var í höndum Vífils og starfsmanna viðkomandi landshlutasamtaka

Mynd 1: Landshlutar könnunarinnar - Svæðaskipting

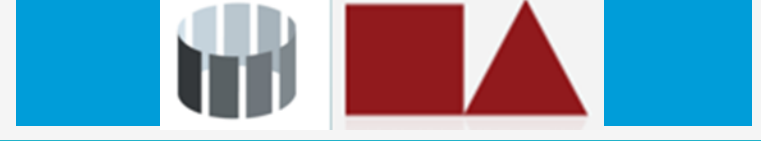
Tafla 1: Yfirlit þýðis og fjölda svara

LH*	Svæði	Íbúar, fjöldi	Íbúar 18 ára og eldri	Úrtak	Besti fjöldi svara	Fjöldi svara	Svarhlutfall (af úrtaki)
SN	Reykjanesbær	15.233	11.340	1.017	380	223	22%
SN	Grindavíkurbær	3.126	2.244	1.054	340	221	21%
SN	Sandgerði	1.577	1.175	917	320	186	20%
SN	Sveitarfélagið Garður	1.425	1.062	964	320	206	21%
SN	Sveitarfélagið Vogar	1.148	838	838	300	170	20%
VL	Akranes og Hvalfjörður	7.530	5.505	1.322	360	359	27%
VL	Borgarfjarðar-svæðið	3.690	2.797	1.444	350	385	27%
VL	Snæfellsnes	3.955	2.984	1.096	350	297	27%
VL	Dalir	665	514	514	220	156	30%
VF	Norðanverðir Vestfirðir	4.702	3.637	1.766	344	629	36%
VF	Sunnanverðir Vestfirðir	1.266	966	966	273	233	24%
VF	Strandir og Reykhólar	902	694	694	246	219	32%
NV	V-Húnavatnssýsla	1.160	909	909	270	286	31%
NV	A-Húnavatnssýsla	1.866	1.398	1.119	310	302	27%
NV	Skagafjarðarsýsla	4.102	3.139	1.227	340	327	27%
SL	Árnessýsla	16.467	12.570	1.479	369	532	36%
SL	Rangárvallasýsla	3.545	2.771	1.268	334	415	33%
SL	Vestmannaeyjar	4.292	3.332	1.391	341	435	31%
SL	Skaftafellssýslur	3.224	2.571	1.120	331	368	33%
	Samtals	79.875	60.446	21.105	6.098	5.949	

*Skýring: LH (landhluti) er Suðurnes (SN), Vesturland (VL), Vestfirðir (VF), Norðurland vestra (NV) og Suðurland (SL)

Spurningarnar - yfirlit

1. Kyn
2. Í hvaða sveitarfélagi býrðu?
3. Býrðu í bæ eða sveit?
4. Hvaða ár fæddist þú?
5. Hver er hjúskaparstaða þín?
6. Eru börn (yngri en 18 ára) á heimilinu?
7. Hversu mörg börn eru á heimilinu?
8. Hvað hefur þú búið lengi í sveitarfélaginu samtals (í árum talið)?
9. Hvert er fæðingarland þitt?
10. Hvað hefur þú búið lengi á Íslandi?
11. Hvert er álit þitt á stöðu eftirfarandi þátta/málaflokka í þínu sveitarfélagi? *
12. Telur þú almennt séð, það vera gott eða slæmt að búa á Suðurlandi?
13. Finnst þér líklegt eða ólíklegt að þú eigir eftir að flytja búferlum frá Suðurlandi á næstu tveimur árum?
14. Finnst þér líklegt eða ólíklegt að þú eigir eftir að flytja búferlum til annars sveitarfélags á Suðurlandi á næstu tveimur árum?
15. Hver eftirfarandi þátta/málaflokka finnst þér skipta miklu eða litlu máli fyrir áframhaldandi búsetu þína í sveitarfélaginu? *
16. Hver er staða þín á vinnumarkaði?
17. Innan hvaða atvinnugreinar er þitt aðalstarf?
18. Hversu langt er á milli heimilis þíns og vinnustaðar (í kílómetrum talið, u.þ.b.)?
19. Til hvaða starfsstéttar telst þitt aðalstarf?
20. Hvað hefur þú starfað lengi í núverandi starfi (ár)?
21. Hvað hefur þú starfað lengi hjá núverandi atvinnurekanda (ár)?
22. Hvert er starfshlutfall þitt?
23. Hverjar eru heildartekjur þínar fyrir skatta á mánuði? Átt er við allar launatekjur, lífeyrir, námslán og atvinnuleysisbætur en ekki fjármagns-, leigutekjur eða barnabætur og aðrar bætur.
24. Hver er menntun þín? Merktu við allar prófgráður sem þú hefur lokið.
25. Hefur þú sótt eða varið tíma í sí- og endurmenntun, t.d. í formi námskeiða, fyrirlestra, formlegs náms o.s.frv. á sl. tveimur árum?
26. Hefur þú nýtt þér ráðgjafabjónustu á vegum Samtaka sunnlenskra sveitarfélaga (SASS) í formi rekstrarráðgjafar eða annarra ráðgjafar sl. tvö ár?
27. Hversu hamingjusamur/hamingjusöm ertu í dag á skalanum 1 til 10 þegar þú horfir til allra þátta í lífi þínu?
28. Ert þú í vanskilum?
29. Á heildina litið, hversu jákvætt eða neikvætt er viðhorf þitt til sveitarfélagsins sem þú býrð?
30. Hver (-jar) er helsta (-u) ástæða (-ur) fyrir viðhorfi þínu í spurningunni á undan?
31. Er það eitthvað sem þú vilt láta koma fram að lokum?

Samandregið efnislega

- Almenn velferð íbúanna, ánægja þeirra og framtíðaráform
- Vinnumarkaður
- Búsetuskilyrði

* Búsetuskilyrði 40 Undirliðir spurninga 11 og 15

1. Aðstoð við fólk í fjárhagsvanda
2. Almenningsamgöngur
3. Almennt öryggi
4. Atvinnuöryggi
5. Bókasöfn
6. Dvalarheimili aldraðra
7. Farsímasamband
8. Félagsheimili
9. Fjölbreytni atvinnulífs
10. Framboð á húsnæði til leigu
11. Framboð á íbúðarhúsnæði til sölu
12. Framfærslukostnaður
13. Friðsæld
14. Gott mannlíf
15. Greið bílaumferð
16. Gæði framhaldsskóla
17. Gæði grunnskóla
18. Gæði heilsugæslu/sjúkrastofnana
19. Gæði leikskóla
20. Gæði unglíngastarfs
21. Launatekjur
22. Menningarlíf
23. Möguleikar á eigin atvinnurekstri
24. Nálægð við fjölbreytta náttúru
25. Námsmöguleikar á framhaldsskólastigi
26. Námsmöguleikar á háskólastigi
27. Nettengingar
28. Skipulagsmál
29. Tónlistarskóli
30. Tækifæri til afþreyingar
31. Tækifæri til íþróttatómstundaiðkunar
32. Umferðaröryggi
33. Vegakerfi
34. Vöruúrval/þjónustuval
35. Vöruverð
36. Þjónusta við aldraða
37. Þjónusta við atvinnulausa
38. Þjónusta við barnafólk
39. Þjónusta við fatlaða
40. Þjónusta við fólk af erlendum uppruna

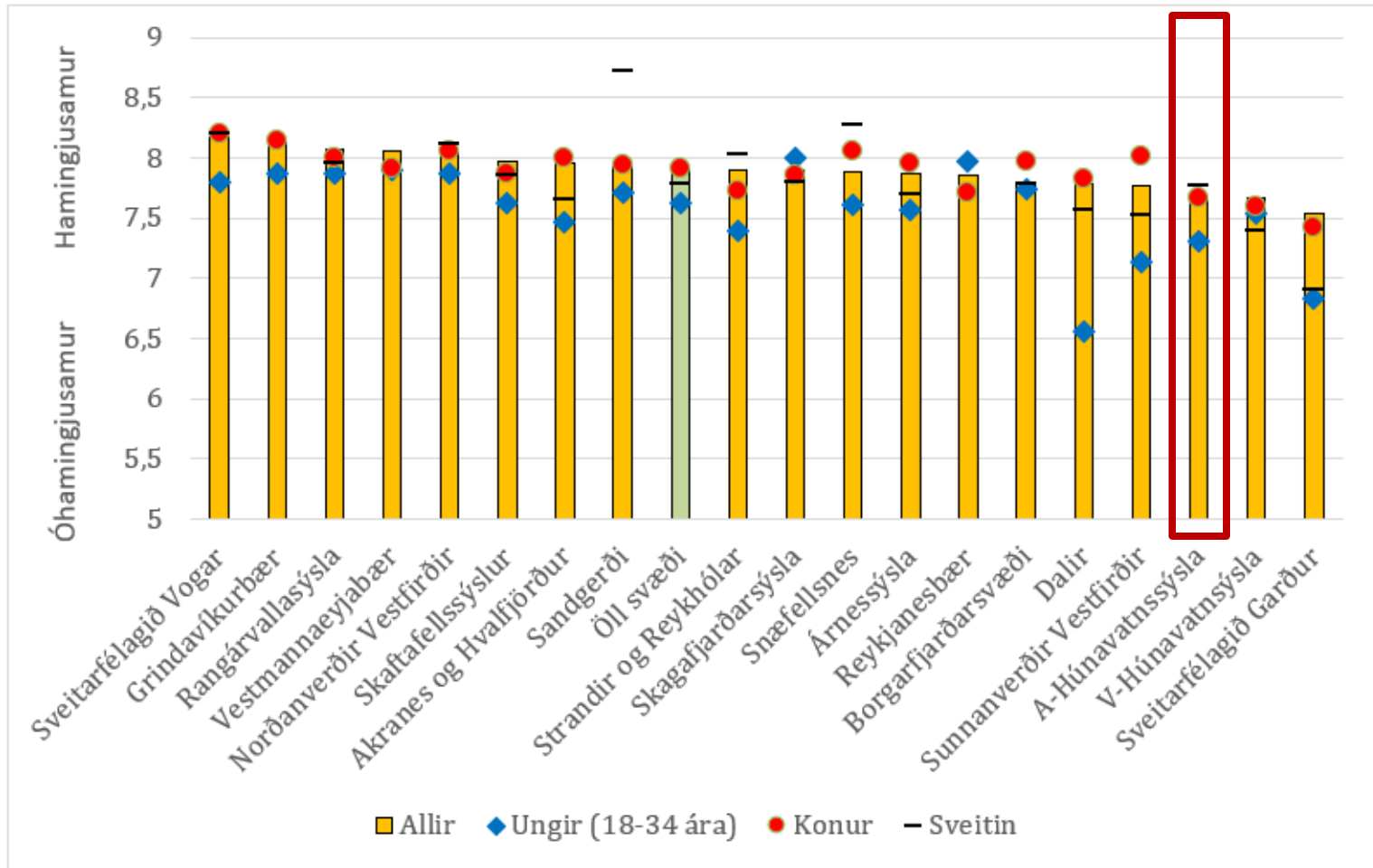

Helstu niðurstöður

Austur-Húnavatnssýsla

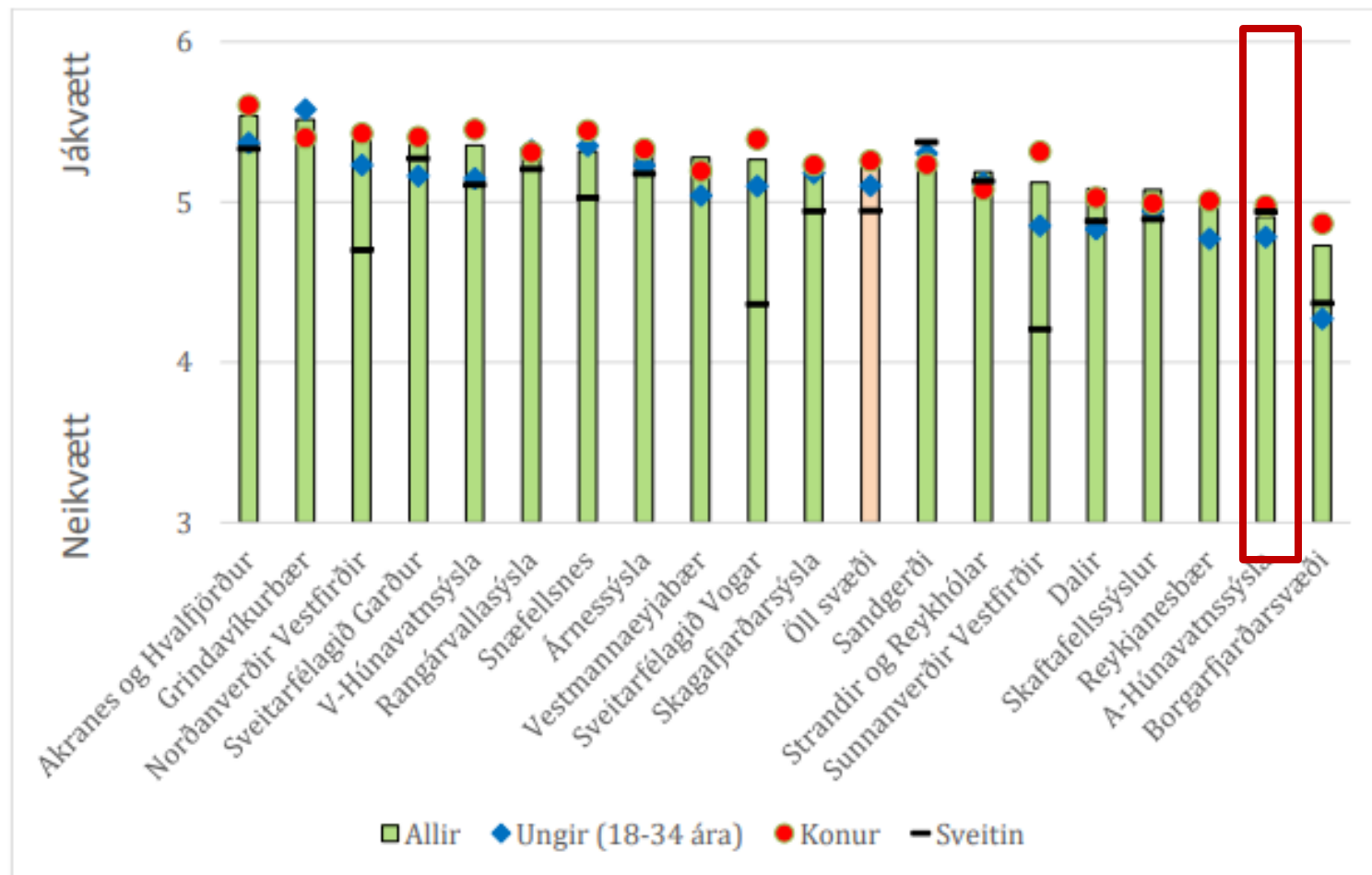
Almenn velferð

Hamingja

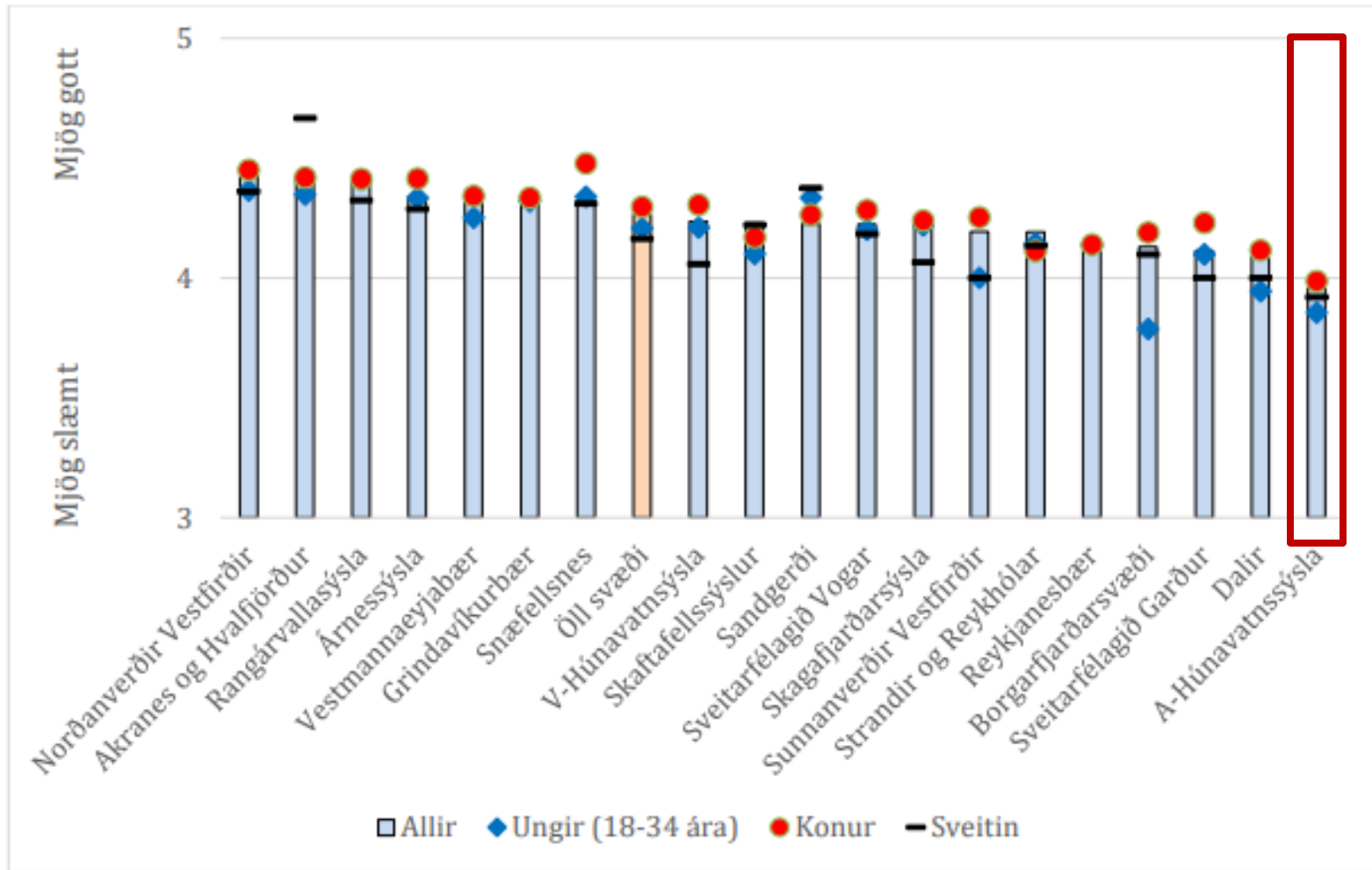

Mynd 4: Hversu hamingjusamur ertu á skalanum 1 til 10

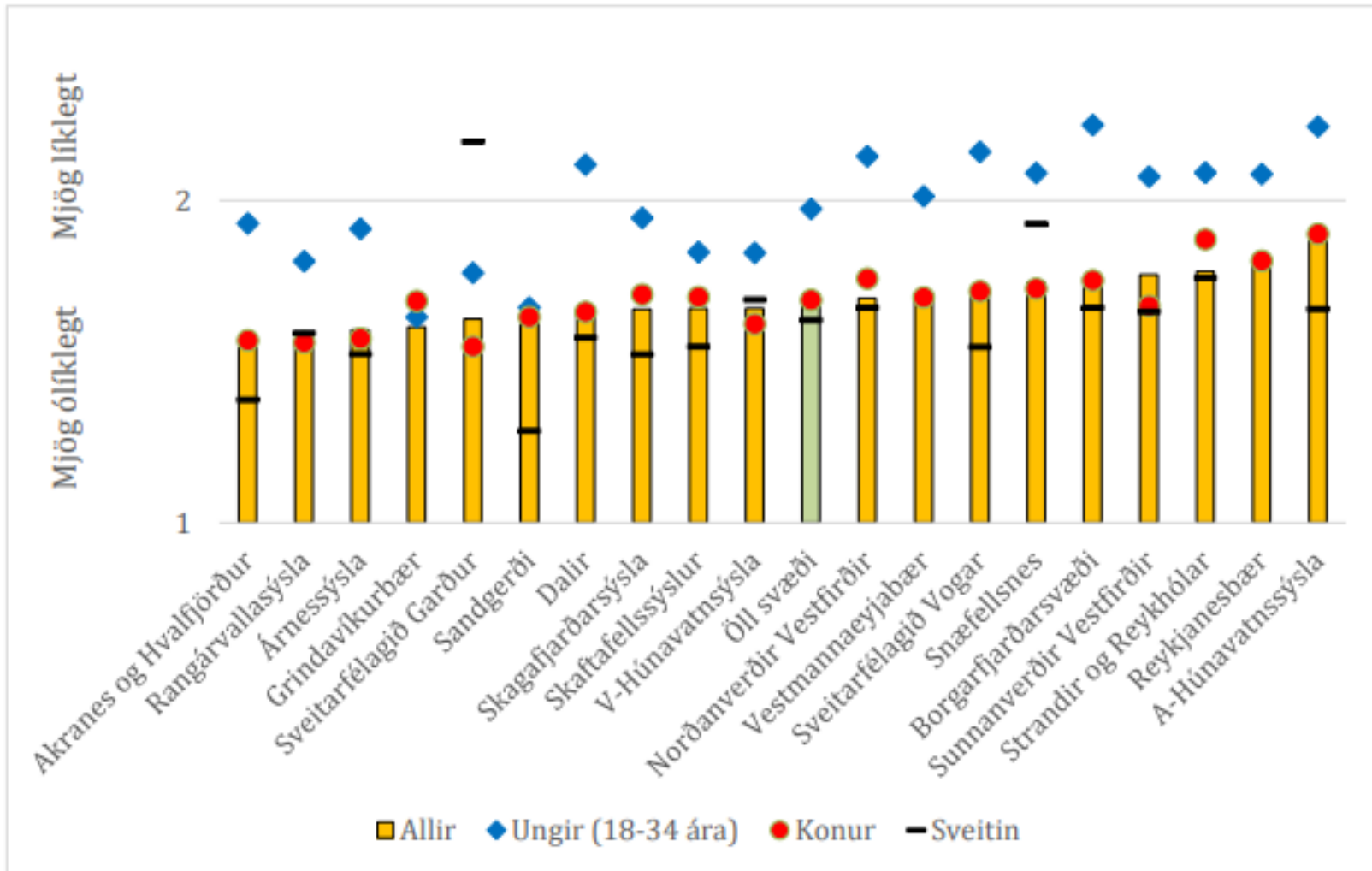
Á heildina litið, hversu jákvætt eða neikvætt er viðhorf þitt til sveitarfélagsins þar sem þú býrð?

Telur þú, almennt séð, það vera gott eða slæmt að búa í landshlutanum?

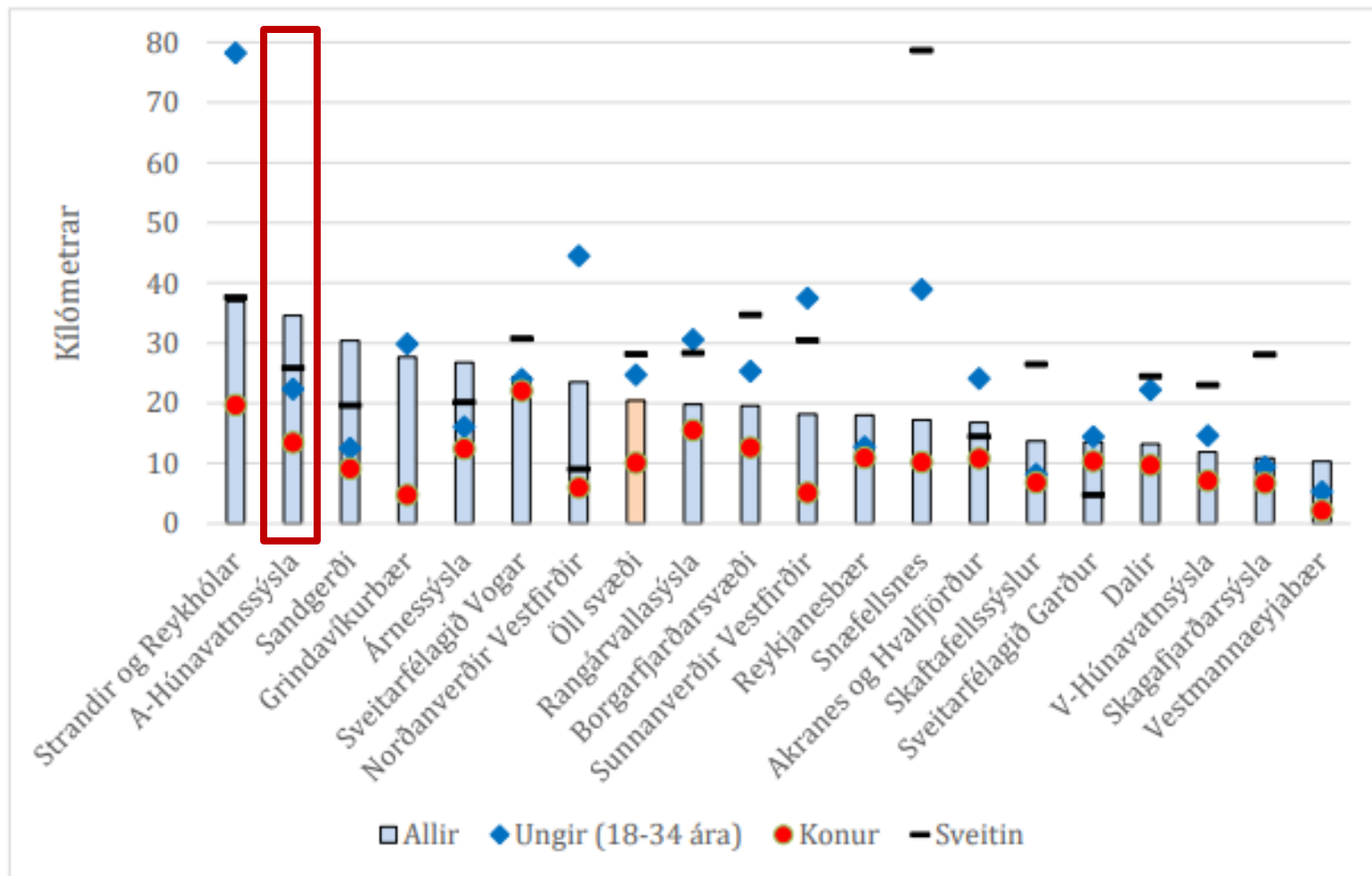
Finnst þér líklegt eða ólíklegt að þú eigir eftir að flytja búferlum frá landshlutanum á næstu tveimur árum?

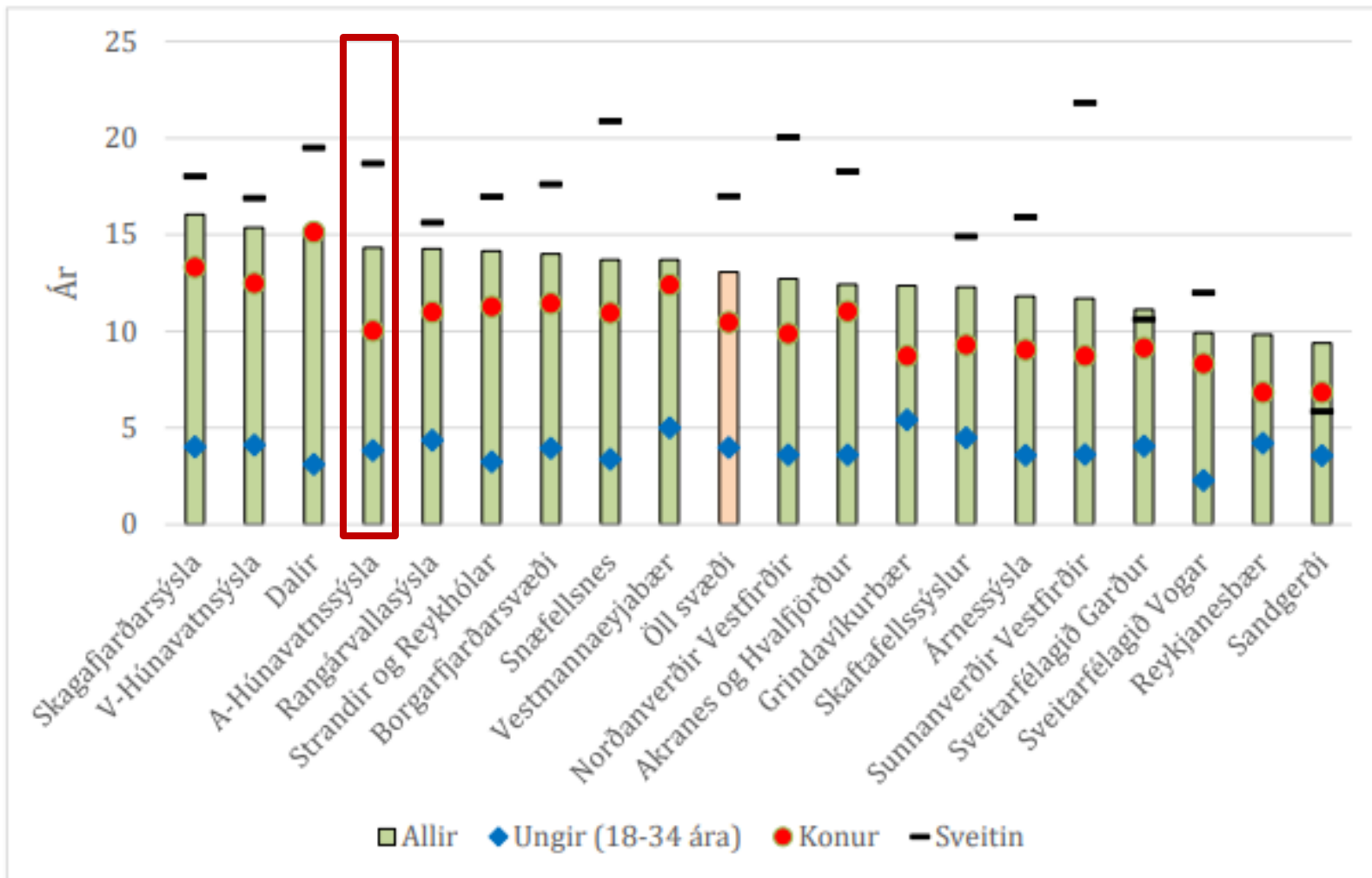
Vinnumarkaður

Hversu langt er á milli heimilis þíns og vinnustaðar (í kílómetrum talið, u.þ.b.)?

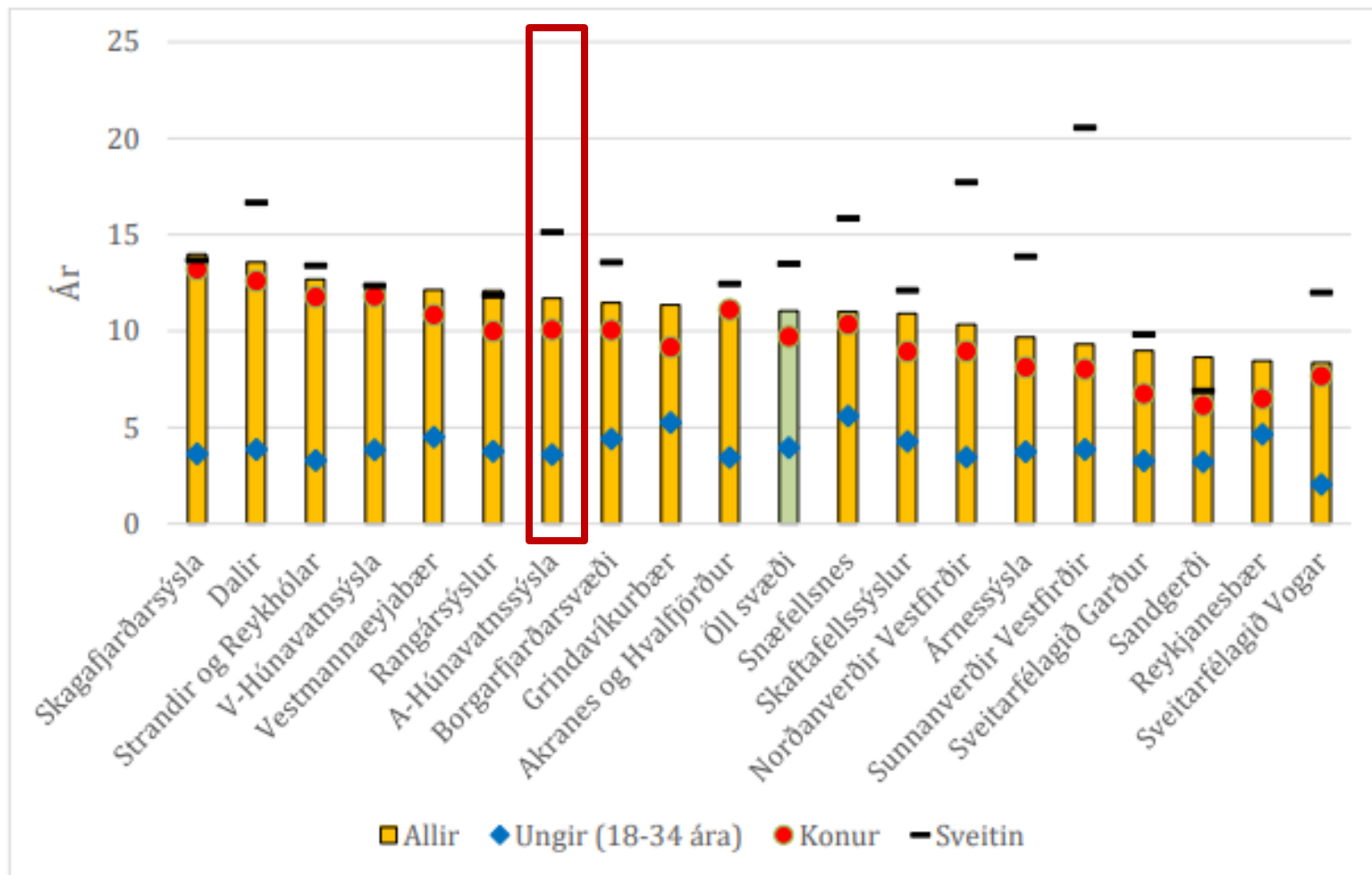

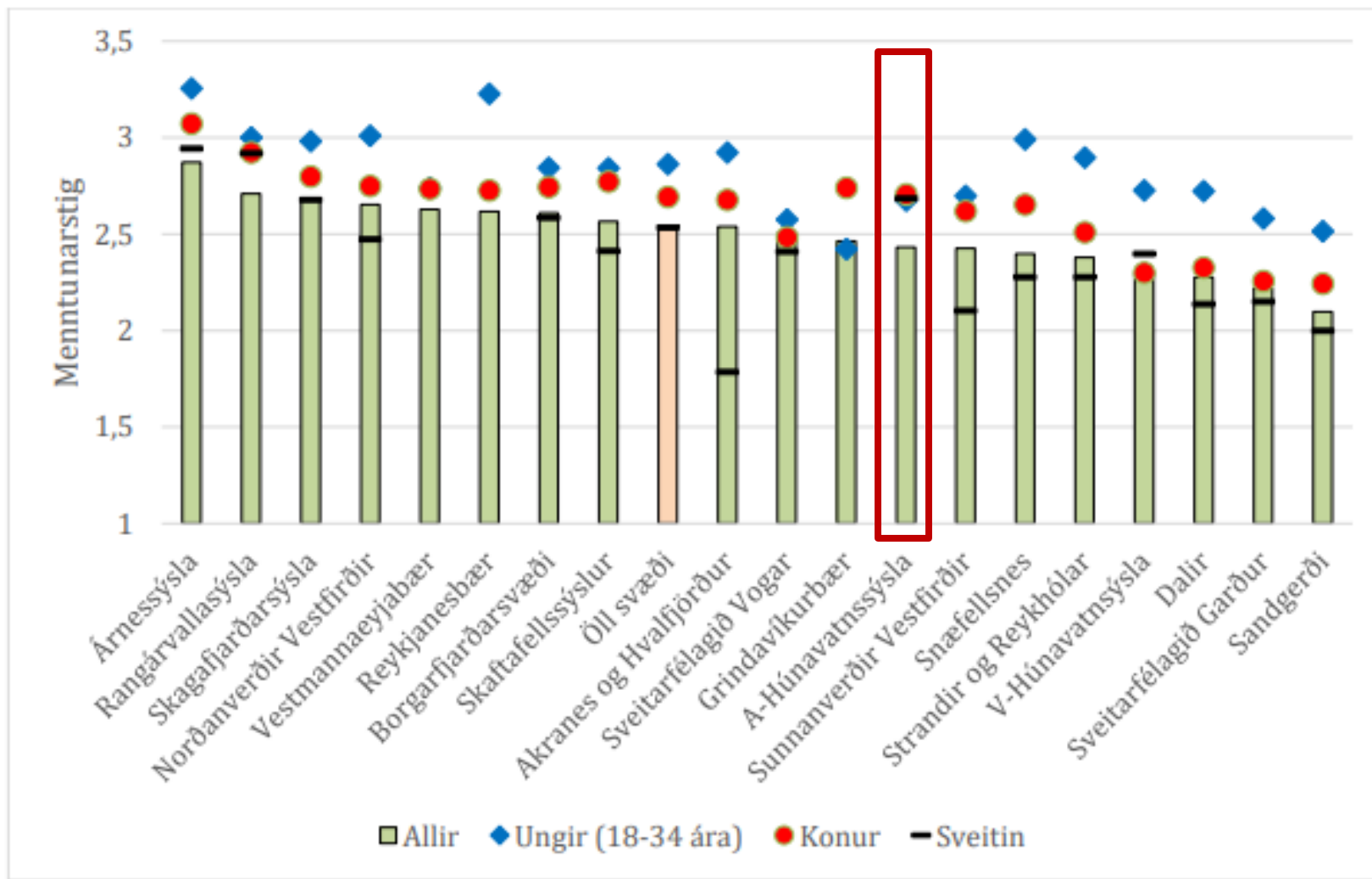
Hvað hefur þú starfað lengi í núverandi starfi?

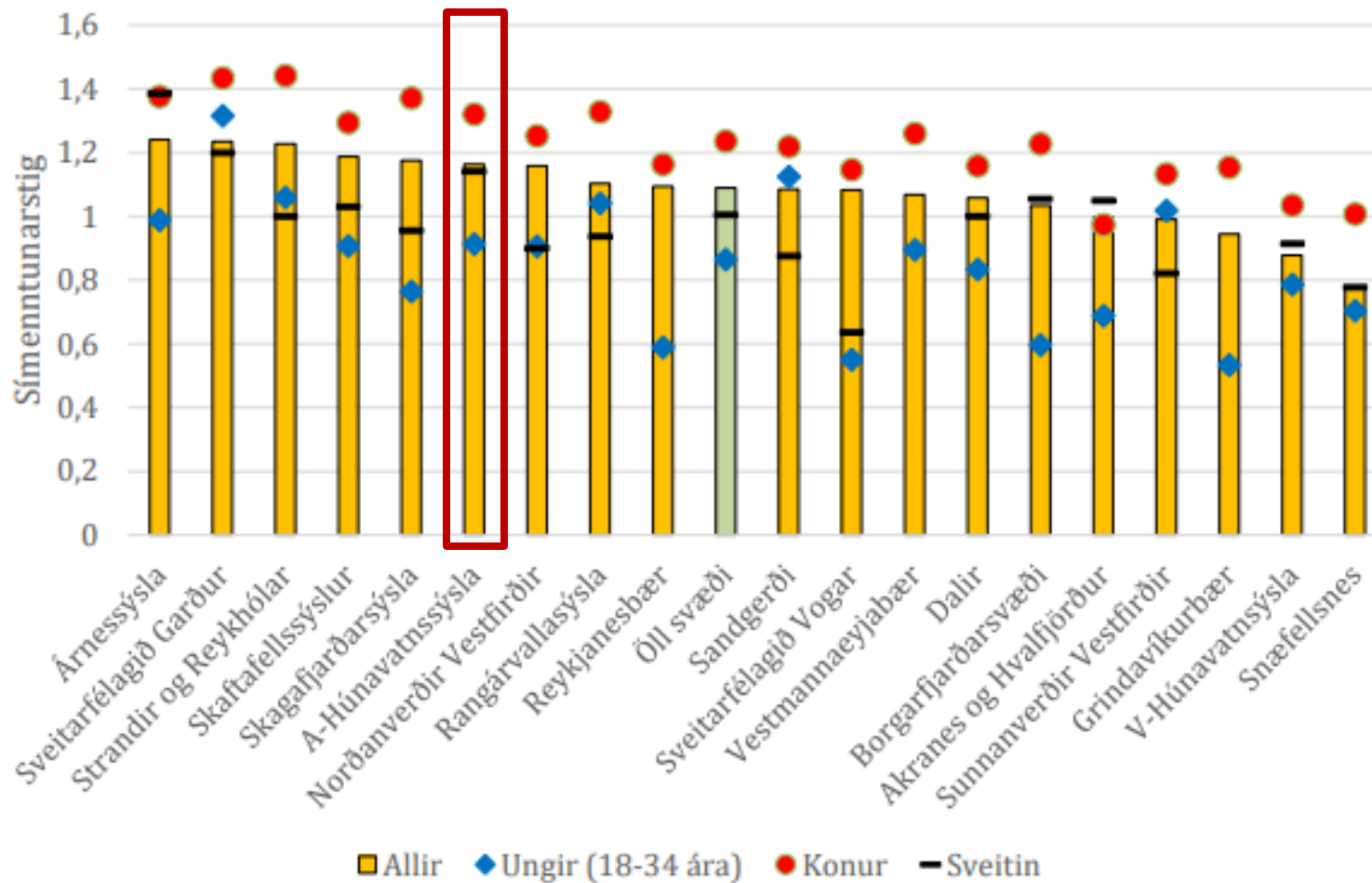
Hvað hefur þú starfað lengi hjá núverandi atvinnurekanda?

Hver er menntun þín?

Hefur þú sótt eða varið tíma í sí- og endurmenntun á sl. tveimur árum?

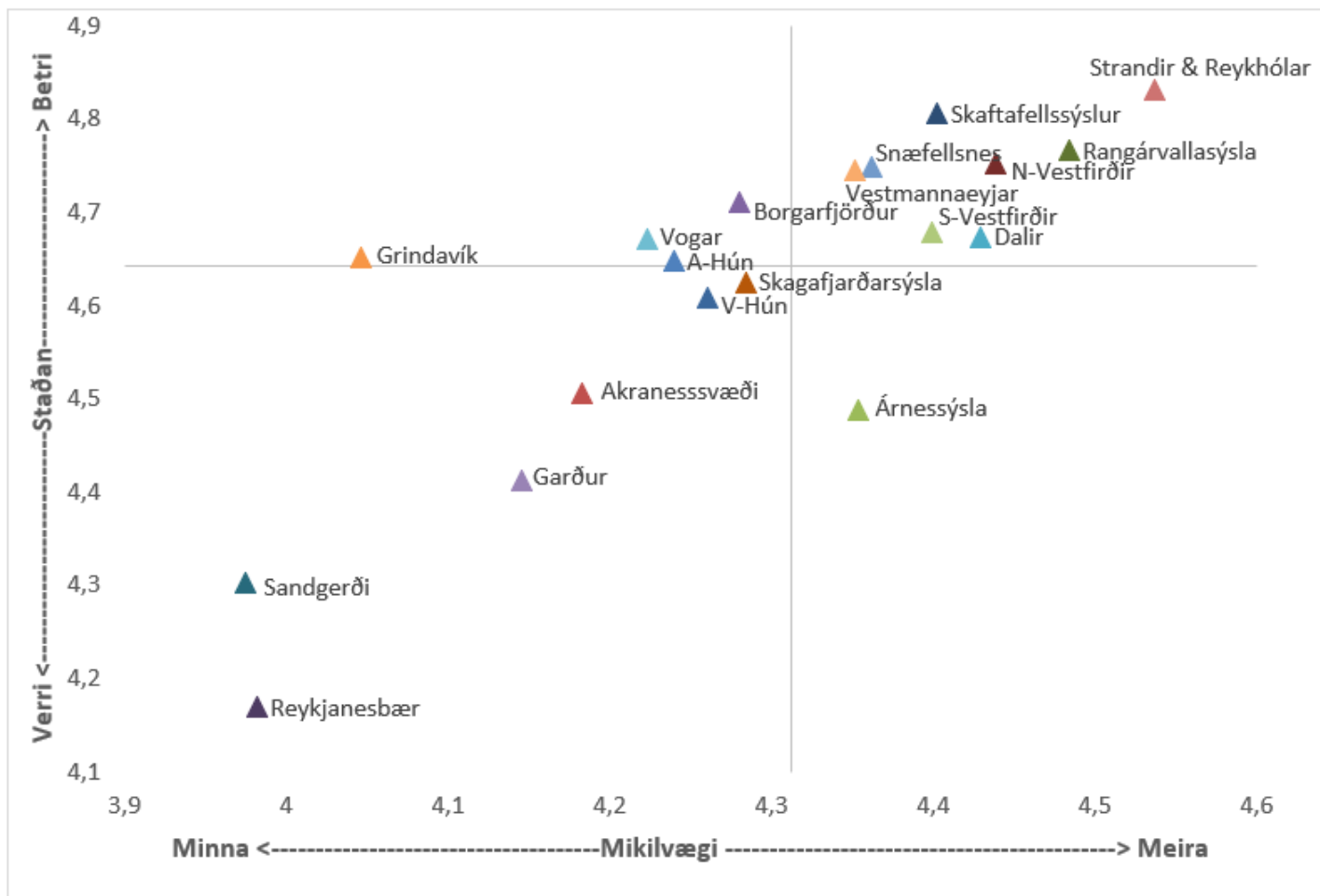
Búsetuskilyrði

Tafla 2: Heildareinkunn fyrir búsetuskilyrði og innbyrðis röð í landfræðilegri frávikagreiningu

Sæti	Landsvæði	Heildareinkunn	Blár	Grænn	Gulur	Rauður
1	Skagafjarðarsýsla	9,4	23	9	2	6
2	Akranes og Hvalfjörður	9,3	11	23	5	1
3	Vestmannaeyjabær	9,2	23	7	0	10
4	Norðanverðir Vestfirðir	8,7	26	0	2	12
5	Snæfellsnes	8,5	4	26	10	0
6	Grindavíkurbær	8,1	8	17	12	3
7	Reykjanesbær	8,0	17	6	8	9
8	V-Húnavatnsýsla	7,8	3	21	16	0
9	Rangárvallasýsla	7,5	15	5	1	19
10	Strandir og Reykhólar	7,4	12	5	17	6
11	Sveitarfélagið Garður	7,2	10	8	16	6
12	Sveitarfélagið Vogar	7,2	1	17	21	1
13	Árnessýsla	7,1	13	5	7	15
14	Borgarfjarðarsvæði	6,6	0	15	24	1
15	Sandgerði	6,5	1	14	18	7
16	A-Húnavatnssýsla	6,4	0	14	21	5
17	Skaftafellsslur	6,3	11	2	2	25
18	Sunnanverðir Vestfirðir	6,0	11	0	1	28
19	Dalir	5,3	5	1	13	21

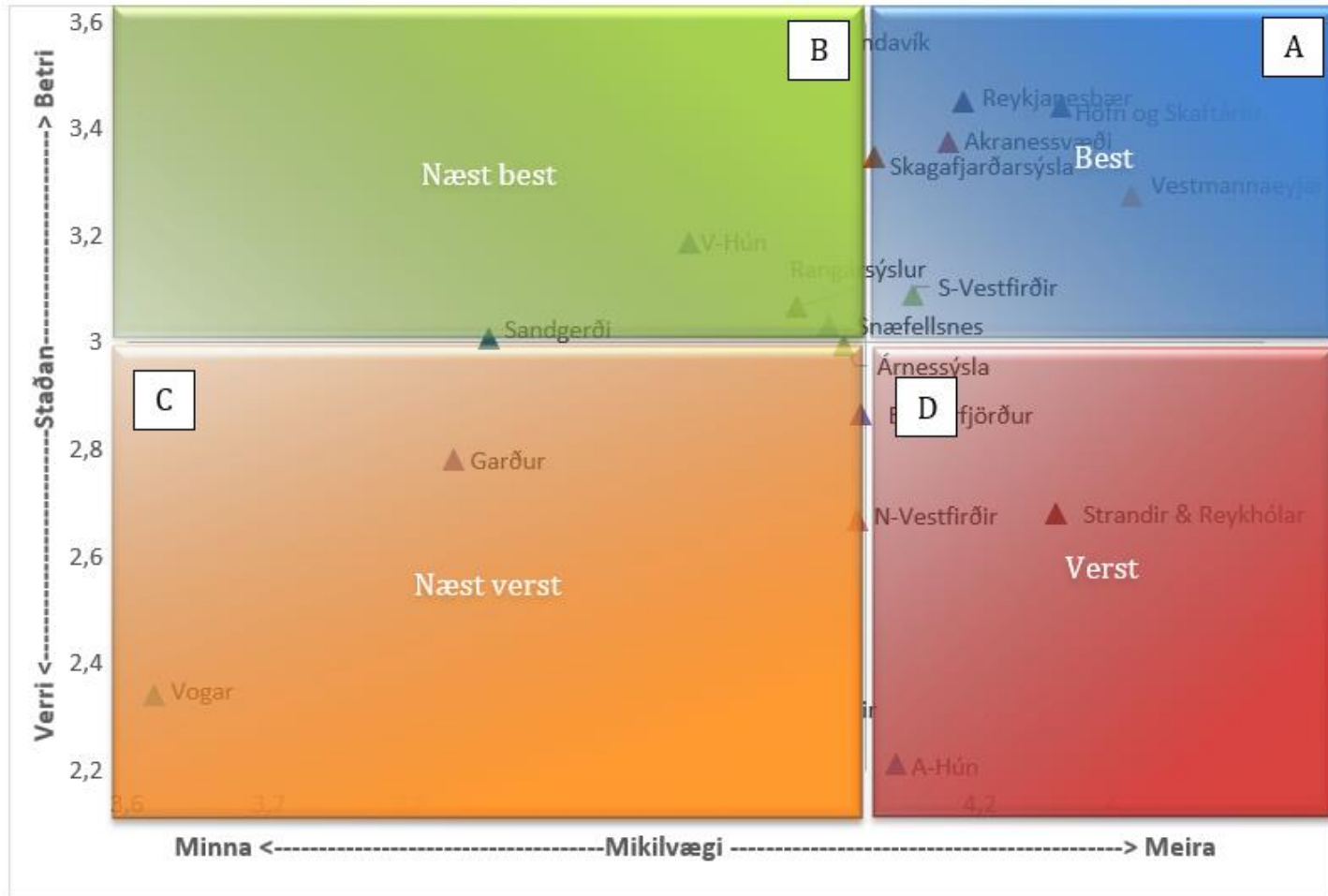
Einkunnin er á bilinu 0 til 10. Tölurnar undir litunum eru fjöldi búsetuskilyrða sem fengu viðkomandi einkunnir sbr. Mynd 152.

Búsetuskilyrði, Stöðu- og mikilvægisgreining - framsetning

Mynd 163: Staða og mikilvægi búsetuskilyrða - náttúra.

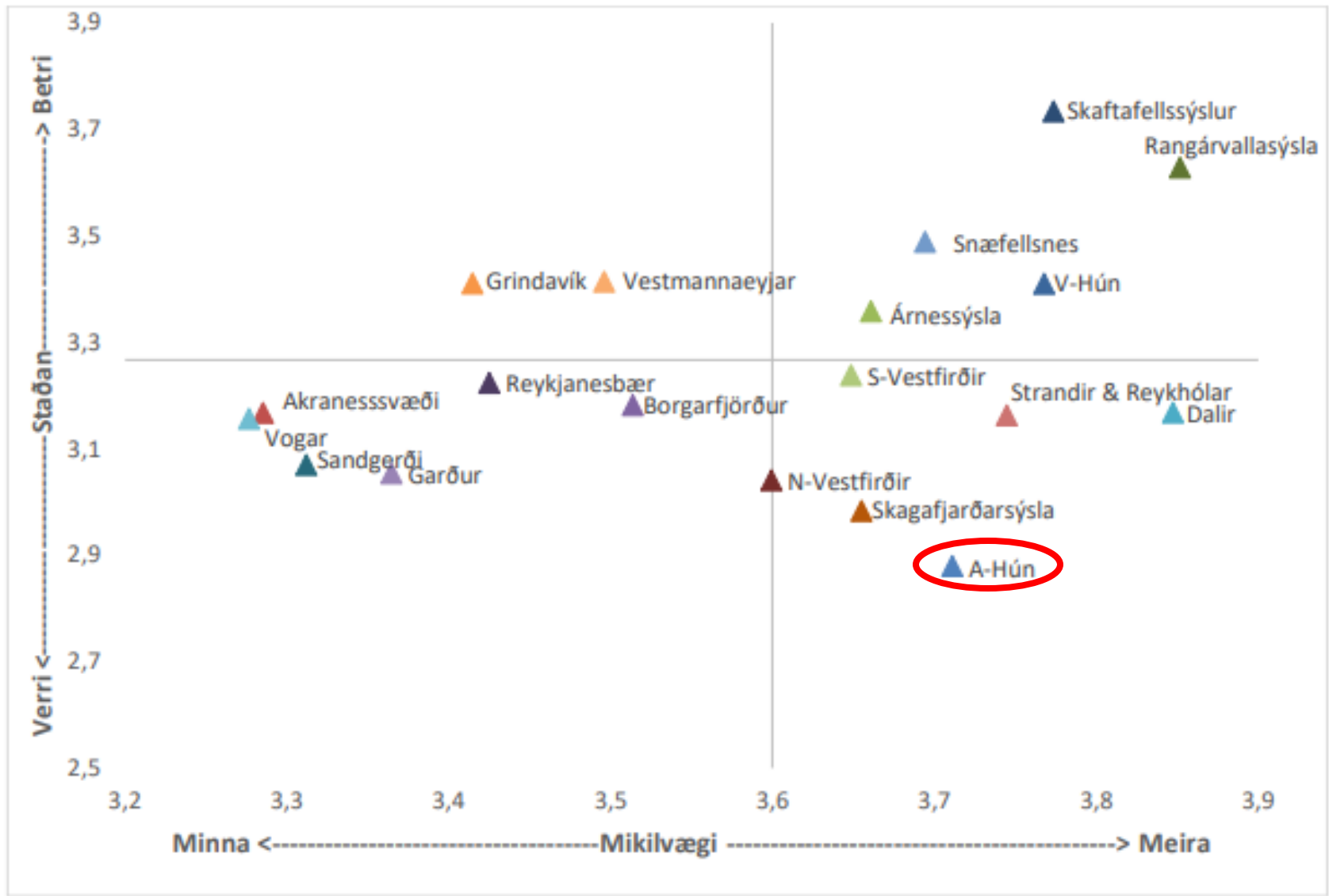
Gott og slæmt / einkunnir

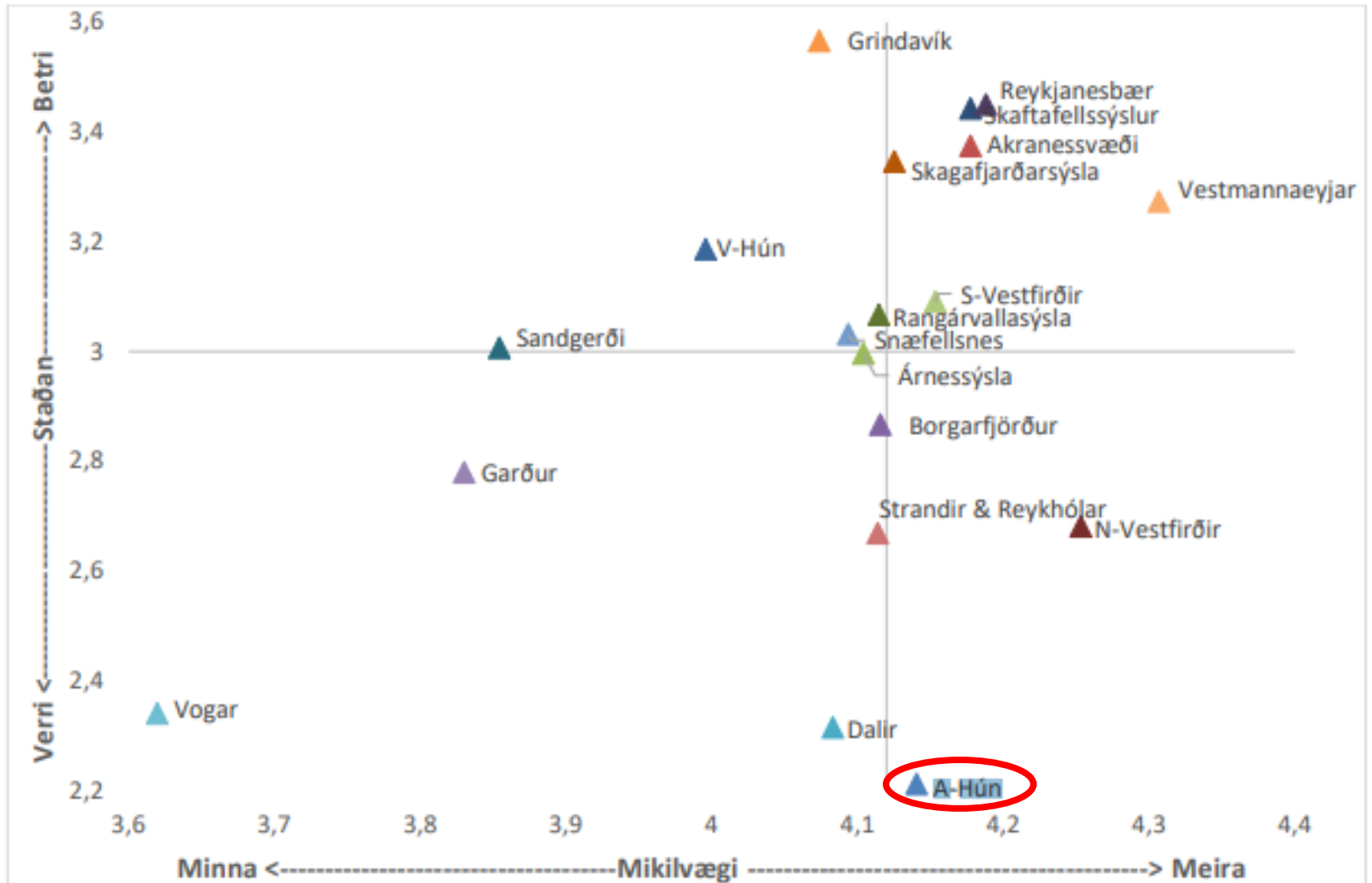
Mynd 152: Staða og mikilvægi búsetuskilyrða atvinnuúrvals - dæmi með lituðum fjórðungum.

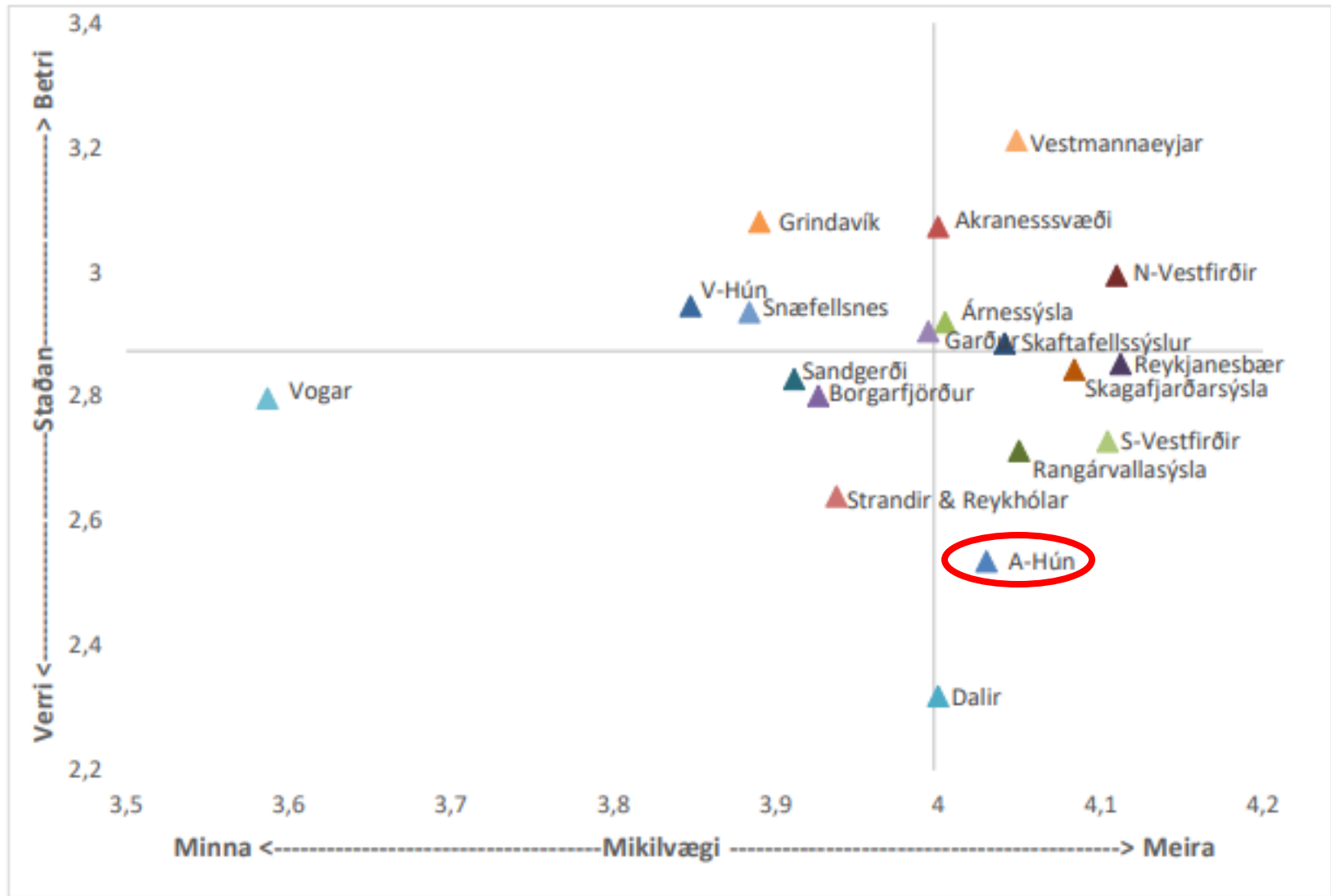
Atvinnurekstur

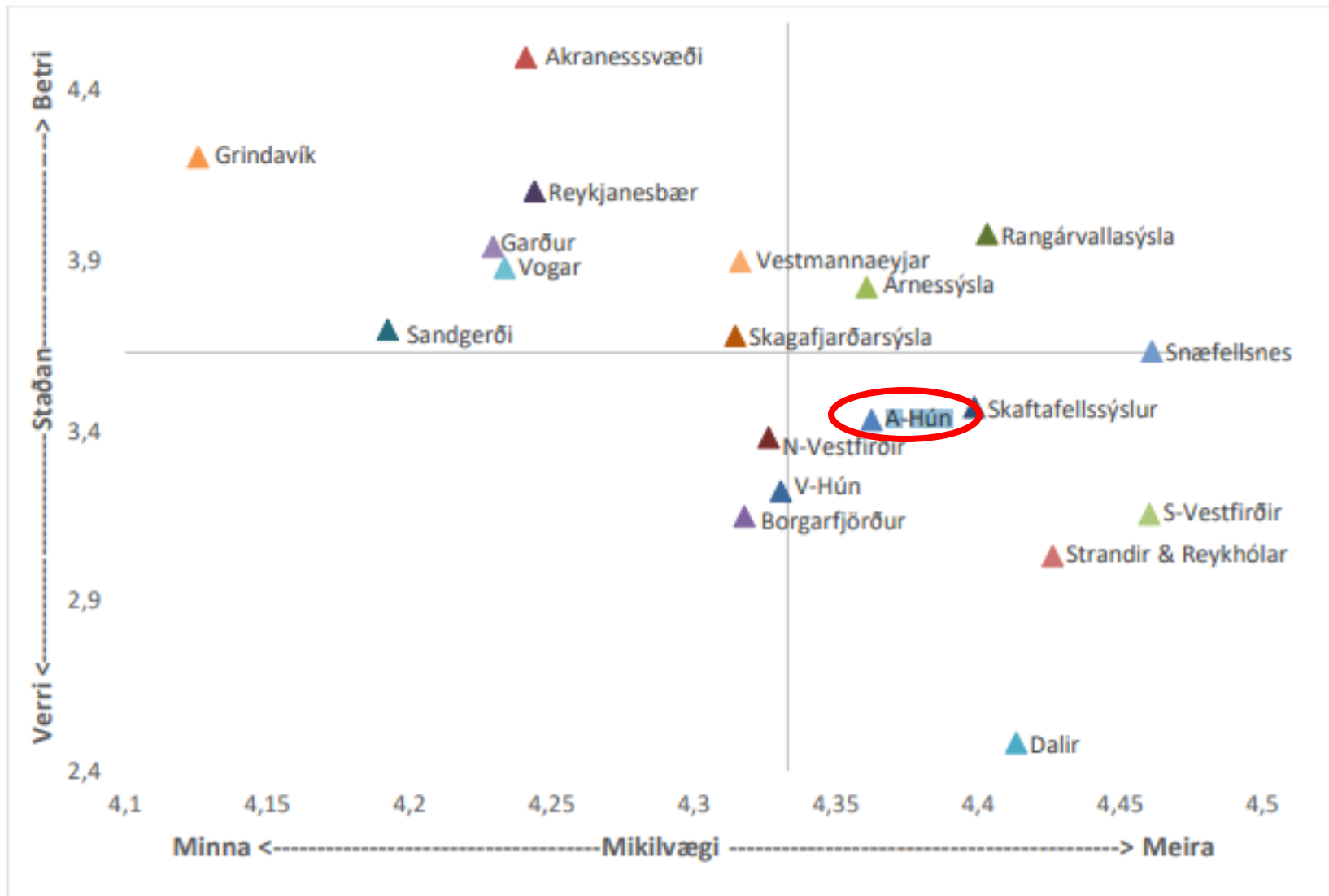
Atvinnuúrval

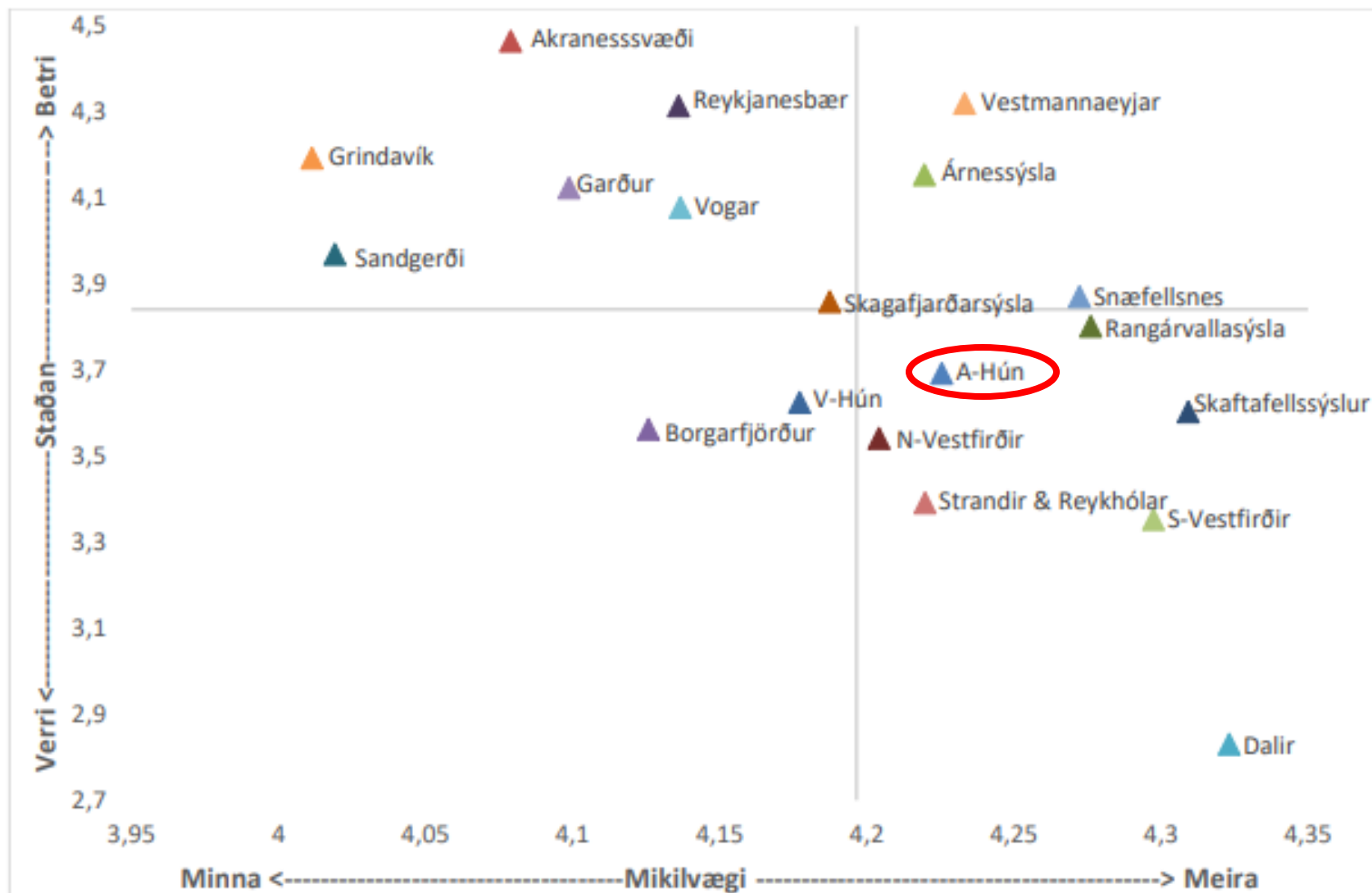
Framfærsla

Nettengingar

Farsími

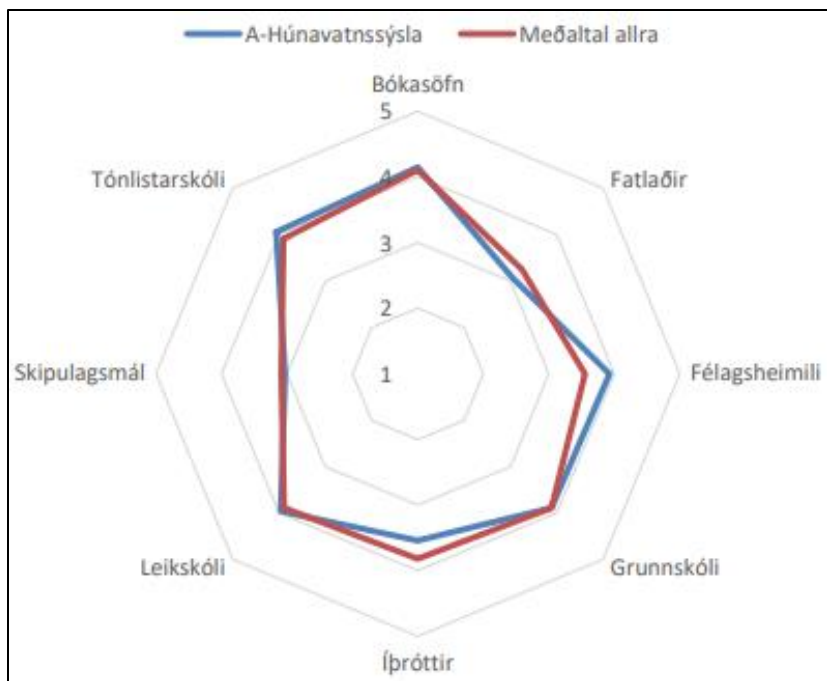

Samandregið

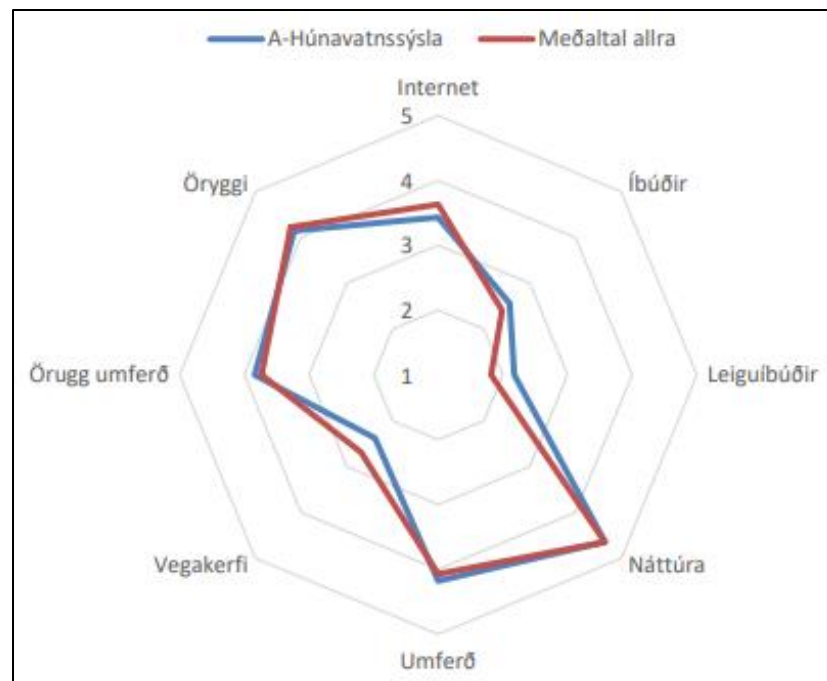
- Heimilin
- Innviðir
- Ríkið
- Samfélagið
- Sveitarfélagið/Sveitarfélögin

Yfirlit greininga - styrkleikar

Sveitarfélögin

Innviðir

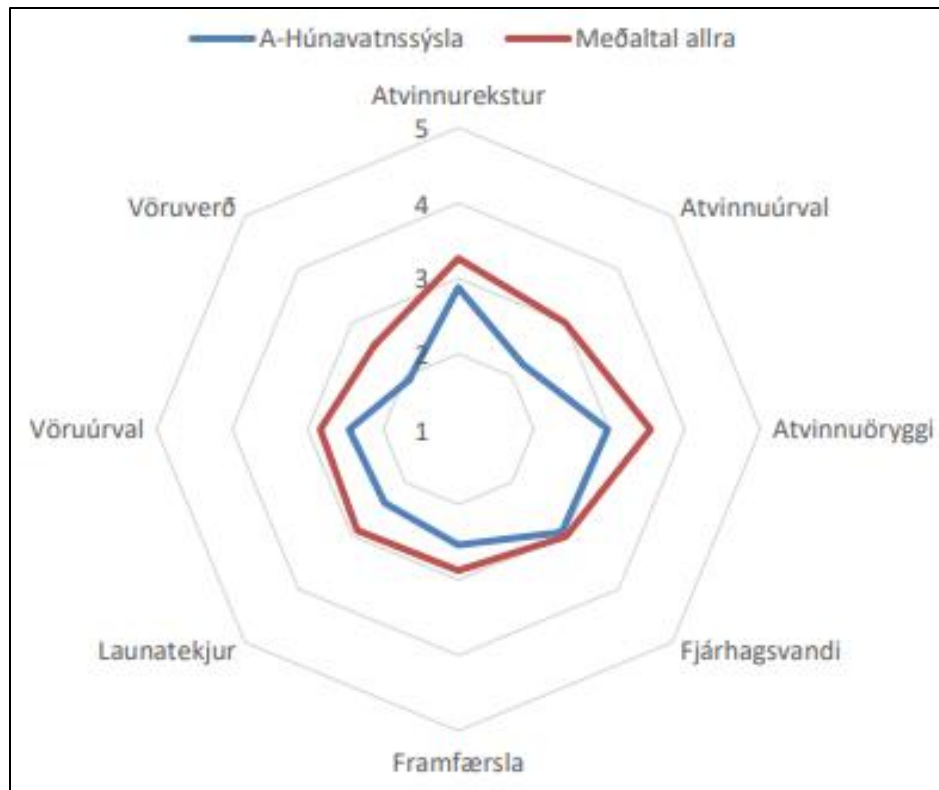
Fleiri styrkleikar

- Frekar langur starfsaldur
- Hollusta við vinnuveitendur
- Duglegt að sækja endurmenntun

Yfirlit greininga - veikleikar

Heimilin

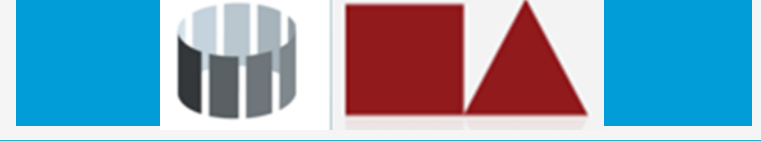
Fleiri veikleikar

- Hamingja?
- Afstaðan gagnvart eigin sveitarfélagi
- Afstaðan gagnvart búsetu í landshlutanum
- Áform um búsetu

Hagnýtt gildi

1. Upplýsingarnar geta nýst í stefnumótunarvinnu sveitarfélaga, samtaka sveitarfélaga og annarra opinberra fyrirtækja og stofnana (og jafnvel einkafyrirtækja) sem sinna þörfum almennings með beinum hætti og/eða sýna samfélagslega ábyrgð.
2. Þar er m.a. að finna:
  - a) Forgangslista 40 mismunandi búsetuskilyrða 3-4 landsvæða í hverjum landshluta
  - b) Innbyrðis samanburð á stöðu búsetuskilyrða viðkomandi landshluta
3. Heildarsamantekt allra landshlutanna býður sunnlenskum landshlutum upp á samanburð við þá.
4. Þessi samanburður dregur fram þau atriði sem eru aðkallandi úrlausnarverkefni viðkomandi landshluta og dregur líka fram þá þætti sem eru í góðu lagi.
5. Þá er hugmyndin að endurtaka svona könnun á 2-3 ára fresti og ná þá að fylgjast með þróun mikilvægra þátta sem skipta íbúana máli.
6. Aðalmarkmiðið er að vita betur hvaða aðgerðir eru líklegastar til árangurs til að gera samfélög landshlutans betri staði til að búa á

Annmarkar

- Styrkleikar
  - Mjög fín þátttaka á Vesturlandi
  - Könnun verið þróuð í allnokkurn tíma á Vesturlandi
  - Byggir á niðurstöðum rannsókna í byggðamálum
- Annmarkar verkefnis
  - Þátttaka yngsta og elsta aldurshópanna mætti vera meiri
  - Konur eru lítið eitt fleiri en karlar meðal þátttakenda
  - Þá þyrftu útlendingar að vera fleiri
- Fyrirvarar
  - Ekki efni eða ástæða til vigtunar meðaltalna en niðurstöður ber að túlka m.t.t. annmarkanna.